

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

ВИПУСК 57

31 березня 2020 р.

м. Переяслав

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

Рада молодих учених університету

Матеріали
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

31 березня 2020 року

Вип. 57

Збірник наукових праць

Переяслав – 2020

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ВЫСШЕЕ УЧЕБНОЕ ЗАВЕДЕНИЕ
«Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет
имени Григория Сковороды»

Совет молодых ученых университета

Материалы
Международной научно-практической интернет-конференции
**«ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ
НАУКИ И ОБРАЗОВАНИЯ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ»**

31 марта 2020 года

Вып. 57

Сборник научных трудов

Переяслав – 2020

УДК 001+37(100)

ББК 72.4+74(0)

Т 33

Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. – Переяслав, 2020. – Вип. 57. – 514 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Базалук О.О. – доктор філософських наук, професор

Воловик Л.М. – кандидат географічних наук, доцент

Дашкевич Є.В. – кандидат біологічних наук, доцент (Білорусь)

Доброскок І.І. – доктор педагогічних наук, професор

Євтушенко Н.М. – кандидат економічних наук, доцент

Кикоть С.М. – кандидат історичних наук (відповідальний секретар)

Руденко О.В. – кандидат психологічних наук, доцент

Садиков А.А. – кандидат фізико-математичних наук, доцент (Казахстан)

Склярєнко О.Б. – кандидат філологічних наук, доцент

Халматова Ш.С. – кандидат медичних наук, доцент (Узбекистан)

Збірник матеріалів конференції вміщує результати наукових досліджень наукових співробітників, викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, студентів з актуальних проблем гуманітарних, природничих і технічних наук.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій.

©Автори статей

©Рада молодих учених університету

©ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди

УДК 001+37(100)

ББК 72.4+74(0)

Т 33

Материалы Международной научно-практической интернет-конференции «Тенденции и перспективы развития науки и образования в условиях глобализации»: Сб. науч. трудов. – Переяслав, 2020. – Вып. 57. – 514 с.

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор исторических наук, профессор, академик НАПН Украины

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Базалук О.А. – доктор философских наук, профессор

Воловик Л.М. – кандидат географических наук, доцент

Дашкевич Е.В. – кандидат биологических наук, доцент (Беларусь)

Доброскок И.И. – доктор педагогических наук, профессор

Кикоть С.Н. – кандидат исторических наук (ответственный секретарь)

Евтушенко Н.М. – кандидат экономических наук, доцент

Руденко О.В. – кандидат психологических наук, доцент

Садыков А.А. – кандидат физико-математических наук, доцент (Казахстан)

Склярченко О.Б. – кандидат филологических наук, доцент

Халматова Ш.С. – кандидат медицинских наук, доцент (Узбекистан)

Сборник материалов конференции вмещает результаты научных исследований научных сотрудников, преподавателей высших учебных заведений, докторантов, аспирантов, студентов по актуальным проблемам гуманитарных, естественных и технических наук.

Ответственность за грамотность, аутентичность цитат, достоверность фактов и ссылок несут авторы публикаций.

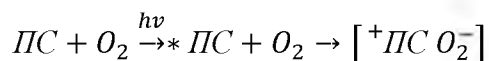
©Авторы статей

©Совет молодых ученых университета

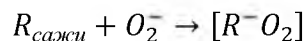
©ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий

государственный педагогический

университет имени Григория Сковороды

Распад этого комплекса и миграция аниона кислорода O_2^- ведет к его столкновению с парамагнитными центрами сажи

В результате чего электрон аниона молекулы кислорода «рекомбинирует» с неспаренным электроном парамагнитного центра сажи, приводя к исчезновению сигнала ЭПР. Такая схема интерпретации более подходит для случаев, когда под влиянием света сигнал ЭПР полностью исчезает и вновь восстанавливается при выключении (случай ПС с $V_1=0,01$ и $0,04$). Однако, для случаев ПС с $V_1=0,07$ и, особенно со случаем $V_1=0,09$, она непригодна или же требует дополнительных оговорок. В эту оговорку могут входить вопросы, связанные с синглетностью и триплетностью кислорода. Однако, так как мы сейчас не располагаем (анализы только по ИК спектрам недостаточны) убедительнейшими выводами о структуре межфазных слоев полимера, вопрос о полноценной оговорке остается открытым.

ИСТОЧНИКИ И ЛИТЕРАТУРА

1. Камалова Д.И., Негматов С.С. Электронно-микроскопическое и ИК, ЭПР спектроскопическое исследование структуры системы ПВДФ+сажа (0,02) // Universum: технические науки. Россия, 2017. №11(44).
2. Камалова Д.И., Негматов С.С., Умаров А.В., Абед Н.С. ЭПР спектроскопическое исследование структуры композитов на основе полистирола и каолина // Universum: технические науки. Россия, 2018. №5(50). С.56-58.
3. Камалова Д.И., Негматов С.С. ИК и ЭПР спектроскопические исследования структуры композита на основе поливинилденфторида (ПВДФ) с содержанием сажи в количестве $V_1=0,01$ // Доклады Академии Наук Республики Узбекистан. Ташкент, 2018. №1. С.63-66.

*Элбек Мейлиев, Афдандил Вардияшвили
(Карши, Узбекистан)*

СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДЫ И ПРИБОРЫ ДЛЯ ОПРЕДЕЛЕНИЯ ОПТИКО-ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ ХАРАКТЕРИСТИК КОНЦЕНТРИРУЮЩИХ СИСТЕМ

В статье рассматриваются оптико-энергетические свойства концентратора и закономерность распределения плотности концентрированного излучения в фокальной и афокальной плоскостях зеркала. Определение её производится различными - калориметрическими, радиометрическим, фотометрическим и фотографическим методами.

Ключевые слова: *солнечные лучи, распределения тепловых потоков, фокальная плоскость, зеркальные концентрирующие системы, параболоидные концентраторы, коэффициент пропускания, поток лучистой энергии, высокотемпературные солнечные установки.*

Известно, что развитие солнечной энергетики связано с созданием мощных солнечных тепловых электростанций и высокотемпературных солнечных установок. В ходе их разработки исследованы многие оптические, теплофизические и энергетические аспекты проблемы преобразования солнечной энергии в электрическую. Было доказано, что одним из важнейших условий, определяющих эффективную работу солнечных тепловых электростанций является создание требуемого распределения тепловых потоков на поверхности приемника излучения.

Інтенсивно розробляються численні методи аналізу з допомогою ЕВМ характеру розподілення інтенсивності теплових лучистих потоків в фокальному пятні концентраторів енергії.

Однак проблема експериментального визначення основних параметрів оптичних систем, що відповідають вимогам високої ступ. малої інерційності і локальності в поєднанні з необхідністю автоматизації експерименту і обробки первинної інформації, залишається ще недостатньо розробленою.

Між тим високотемпературні сонячні установки і оптичні печі з штучними випромінювачами є дуже перспективними в напрямку розробки технології отримання тугоплавких сполучень, вивчення властивостей матеріалів при високих температурах і інших важливих в науковому і практичному відношеннях питаннях. Це пояснюється тим, що порівняно з традиційними методами нагріву в високотемпературних сонячних установках порівняно простим способом вдається отримати концентровані лучисті потоки високої густоти, що забезпечує досягнення високих температур. Переваги сонячних печей складає в тому, що в них здійснюється радіаційний нагрів в чистому вигляді, не супроводжується якими-небудь побічними явленнями або процесами, наявністю продуктів згорання.

Оптимізація параметрів приймачів випромінювання, що використовуються в оптичних установках з концентраторами лучистої енергії вимагає вивчення формування потоку випромінювання формування потоку випромінювання високої інтенсивності в робочій зоні.

Найбільш повне уявлення про якість (оптико-енергетичні її властивості) концентратора дає закономірність розподілення густоти концентрованого випромінювання в фокальній і афокальній площинах (площини, паралельні фокальній і віддалені від неї на різні відстані) дзеркала. Визначення її здійснюється різними методами – калориметричними, радіометричним, фотометричним і фотографічним. Розглянемо переваги і недоліки існуючих методів.

Калориметричний метод. Суть його полягає в тому, що випромінювана енергія поглинається твердим тілом або рідиною з відомою масою і теплоємністю, здійснюється вимірювання температури в результаті поглинання енергії. Існують дві різновидності калориметричного методу: стаціонарний і нестаціонарний. В проточних стаціонарних калориметрах лучистий потік, поглинений зачорненою теплопровідною стінкою, передається теплоносію з відомою теплоємністю. Величину поглиненого потоку знаходять шляхом вимірювання витрати рідини і підвищення її температури на ділянці теплопроводу. Далі в залежності від розміру випромінювальної поверхні в фокальному пятні.

В літературі описані конструкції різних типів (сферичної, трубчастої, дисківної) стаціонарних калориметрів.

Оригінальний стаціонарний калориметр запропонований в роботі. В цьому калориметрі випромінювальна поверхня виконана з тонкостінної мідної труби, укладеної в вигляді плоскої спіралі 1 на теплоізоляторі, причому витки спіралі оділені одна від одної теплоізолюючими вставками по всій довжині спіралі. З задньої необучаємої сторони спіралі встановлені термодатчики 2 для вимірювання температури теплоносія, що протікає вздовж спіралі. Вони обмежують вимірювальні ділянки і підвищення температури теплоносія в кожному з них дозволяє вимірювати середні густоти випромінювання, що відповідають кожному ділянці. Так як розстановка термодатчиків вздовж витків спіралі може бути зроблена довільно, то калориметр здійснює як кільцеве калориметрування, так і місцеве, необхідне для визначення енергетичної топографії фокального пятна.

Радіометричний метод. Принцип його дії (як і калориметричного) оснований на перетворенні енергії випромінювання в тепло і вимірюванні підвищення температури поглинаючої середовища. Однак випромінювальний елемент в радіометрах має малі розміри і відповідно незначительну масу, яка може не братися в розрахунок. В

связи с этим о плотности наддающего излучения судят непосредственно по измерению дермоида (термоэлементами) или терм сопротивлений (болометрами) приемной поверхности.

Болометры. Действие этих тепловых приемников основано на изменении их сопротивления при нагревании лучистым потоком. Чувствительность болометров зависит от величины температурного коэффициента сопротивления используемых материалов и от конструкции. В связи с этим для изготовления болометров используют материалы, обладающие большим температурным коэффициентом сопротивления, а сами болометры выполняются такими, чтобы свести к минимуму потери излучения и отвод тепла по проводящим проводам.

Фотометрический метод. Определение оптико-энергетических характеристик концентраторов лучистой энергии заключается в оценке величины фототока приемника излучения, сканируемого в плоскости измерения. В основе работы широко применяемых полупроводниковых фотоэлектрических приемников излучения, охватывающих в основном ближнюю и среднюю инфракрасные области, лежит внутренний фотоэффект, а основу работу фотоэлементов и фото умножителей составляют первичная и вторичная электронная эмиссии. В отечественной практике разработан ряд фотоэлектрических измерителей плотности потока лучистой энергии солнечных концентраторов в которых либо чувствительный элемент перемещается в фокальной плоскости, либо в фокусе устанавливается пакет фотоэлементов, в реакция фотоприемника регистрируется измерительными приборами. Поступающие излучения к фотоприемнику регулируется, например, при помощи вращающегося диска с небольшими отверстиями. Однако применение такого подхода для измерения плотности концентрированной лучистой энергии затруднено ввиду сильной неравномерности поля излучения в около фокальной зоне и незначительности объема, занимаемого этой зоной в пространстве.

Известен **фотографический метод.** Для регистрации и определения энергетических характеристик солнечных концентраторов. Сущность его заключается в том, что в области фокуса параболоидного зеркала помещается кассета с фотопластинкой, на которой фотографируется изображение Луны. Заснятая плёнка затем фотометрируется на универсальном микрофотометре обычным способом, что даёт возможность определить относительное распределение энергии в фокальном объёме. Преимуществом фотографического метода является возможность одновременно и мгновенно регистрироваться распределение плотности потока лучистой энергии по всем точкам фокальной и афокальной плоскостей. При этом нет необходимости в дополнительных устройствах, таких как координатометр (как в радиометрических или фотометрических методах), диафрагма (как в радиометрическом методе) и т.д.

В этом случае, если предположить, что по ординате отложены значения плотности излучения $E(Bm / m^2)$, то величина $\pi \int R^2 dE(Bt / m^2)$ эквивалентна полному излучению, падающему на фокальную плоскость. Это полное излучение должно быть пропорционально произведению прямого солнечного излучения E_0 , коэффициенту отражения зеркала γ и площади проекции зеркала πR^2 .

Таким образом, анализ известных методов определения оптик энергетических характеристик концентраторов показывает что они обладают существенными недостатками. В связи с этим разработка более совершенных и точных методов и устройств для определения энергетических характеристик концентраторов лучистой энергии, сочетающих достоинства известных методов, является актуальной задачей, имеющей научное и практическое значение, имеющей научное и практическое значение.

ИСТОЧНИКИ И ЛИТЕРАТУРА

1. Поток энергии солнца и его изменения / Под ред. Уайта О. Москва, «Мир», 1980. 558 с.

2. Мак-Вейг Д. Применение солнечной энергии / Под ред. проф. Б.В.Гарнижевского. М.: «Энергоиздат», 1981. 215 с.
3. Попов Г.П. Концентрические оптические системы и их применение в оптическом приборостроении. М.: «Наука», 1998.
4. Мухиддинов М.М., Эргашев С.Ф. Солнечные параболоцилиндрические установки. Ташкент: «Фан», 1995. 208 с.
5. Вардияшвили А.А. Исследование теплоэнергетической эффективности и тепломассообменных процессов в гелиотеплицах с использованием тепловых отходов. Автореферат дис. на соиск. ученой степени к.т.н. ФТИ «Физика-Солнце» АН РУз. Ташкент, 2009. 27 с.
6. Вардияшвили А.Б. Теплообмен и гидродинамика в комбинированных солнечных теплицах с субстратом и аккумулярованием тепла. Ташкент Фан, 1990. 196 с.
7. Захидова Р.А., Зеркальные системы концентрации лучистой энергии. Ташкент: «Фан», 1986. 174 с.

Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. – Переяслав, 2020. – Вип. 57. – 514 с.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій. Передрук і відтворення опублікованих у збірнику матеріалів будь-яким способом дозволяється тільки при посиланні на «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації».

Матеріали науково-практичної інтернет-конференції розміщені на сайті:
<http://confscientific.webnode.com.ua>

Укладачі: С.М.Кикоть, І.В.Гайдаєнко
Верстка та дизайн: І.В.Гайдаєнко

Адреса оргкомітету та редколегії:
вул. Сухомлинського, 30 (к. 100),
м. Переяслав,
08401, Київська обл., Україна
тел. +380930569496,
сайт: confscientific.webnode.com.ua

Материалы Международной научно-практической интернет-конференции «Тенденции и перспективы развития науки и образования в условиях глобализации»: Сб. науч. трудов. – Переяслав, 2020. – Вып. 57. – 514 с.

Ответственность за грамотность, аутентичность цитат, правильность фактов и ссылок, достоверность материалов несут авторы публикаций. Перепечатка и воспроизведение опубликованных в сборнике материалов любым способом разрешается только при ссылке на «Тенденции и перспективы развития науки и образования в условиях глобализации».

Материалы научно-практической интернет-конференции размещены на сайте: <http://confscientific.webnode.com.ua>

Составители: С.Н.Кикоть, И.В.Гайдаенко
Верстка и дизайн: И.В.Гайдаенко

Адрес оргкомитета и редколлегии:
ул. Сухомлинского, 30 (к. 100),
г. Переяслав,
08401, Киевская обл., Украина
тел. +380930569496,
сайт: confscientific.webnode.com.ua

